

**DRUŠTVO SOS TELEFON
ZA ŽENSKÉ IN OTROKE - ŽRTVE NASILJA**
P. p. 2726, 1001 Ljubljana
Tel.: + 386 1 / 544 35 13, 544 35 14
Faks: + 386 1 / 524 19 93
E-pošta: drustvo-sos@drustvo-sos.si
Spletna stran: <http://www.drustvo-sos.si>

PREDSTAVITEV DRUŠTVA SOS TELEFON ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA (SLOVENIJA)

Društvo SOS telefon:

- *je feministična ženska nevladna organizacija,*
- *je prostovoljska organizacija,*
- *je humanitarna organizacija,*
- *je neprofitna organizacija,*
- *deluje na nacionalni ravni,*
- *deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva in*
- *na področju enakih možnosti žensk in moških.*

Društvo SOS telefon zagotavlja pomoč za lajšanje socialne stiske, tako da izvaja različne oblike psihosocialne pomoči, predvsem za ženske in otroke - žrtve nasilja v družini in v drugih medosebnih odnosih. Društvo SOS telefon deluje od leta 1989 in je bila prva organizacija v Sloveniji, ki je zagotavljala pomoč žrtvam nasilja.

Strokovne izkušnje in izhodišča Društva SOS telefon

- **Nasilje je kršenje človekovih pravic.**
- **Nasilje je zloraba moči.**
- **Nasilje nad ženskami je družbeni problem:** čeprav se večina nasilja pojavlja v družini ali v drugih medosebnih odnosih, nasilje ni osebni, temveč družbeni problem, ki izhaja iz neenake družbene porazdelitvi moči med spoloma. Nasilje predstavlja veliko oviro pri doseganju enakosti spolov in je ena izmed najbolj razširjenih kršitev človekovih pravic po celem svetu. V več kot 90 odstotkih so žrtve nasilja v družini in drugih medosebnih odnosih ženske in otroci, zato je naša pomoč namenjena predvsem ženskam in otrokom.
- **Žrtve nasilja potrebujejo hitro, ustrezno in učinkovito pomoč:** žrtve potrebujejo pomoč tako pri odločitvi, da si poiščejo pomoč in nato pri izbiri ustreznih oblik pomoči. Takšno podporo nudimo z informiranjem o različnih oblikah strokovne pomoči in ozaveščanjem v okviru preventivnega delovanja.
- **Ničelna strpnost do nasilja.** Nasilje je nesprejemljivo. Dolžnost vseh je preprečevati nasilje in delovati v smeri povečevanja varnosti žrtev.
- **Individualna izkušnja nasilja:** pomembo je, da se zavedamo, da vsaka oseba nasilje zaznava in doživlja na drugačen način. **Žrtvam verjamemo.**
- **Nasilja ne minimaliziramo.** Pomena in resnosti nasilja ne minimaliziramo.

- **Nasilja ne sodimo glede na naše osebne izkušnje**, naša čustva, občutke ali osebne izkušnje z nasiljem.
- **Nasilja ne razvrščamo glede na kriterije**, npr. kaj je bolj ali manj nevarno nasilje.
- **Ko opredeljujemo nasilen odnos, opredelimo moč obeh udeleženih strani.** Razlikovati je potrebno, kdo izkorišča svojo (nad)moč nad drugim.
- **Da je neko dejanje nasilno, je opredelitev žrtve in ne povzročitelja nasilja.** Žrtev opredeli določeno vedenje kot nasilno.
- **Ukrepati!** Odzvati se je potrebno na vsako nasilno vedenje. Odgovornosti za ukrepanje ne prelagamo na druge.
- **Učinkovita, temeljita in senzibilna obravnava nasilja je najboljša in najbolj pomembna oblika preventive.**
- **Odgovornost za nasilje.** Za nasilje je vedno odgovorna oseba, ki nasilje povzroča.
- **Nasilje je naučeno vedenje.** Nasilni čustveni odziv in vedenje izberemo. Nasilnih vedenjskih vzorcev se lahko odučimo, če smo dovolj notranje motivirani in za nasilje sprejmemo odgovornost.

Programi in dejavnosti Društva SOS telefon

Programe in dejavnosti Društva SOS telefon izvajajo zaposlene in prostovoljke, ki so usposobljene za delo z ženskami in otroki - žrtvami nasilja.

Društvo s svojimi dejavnostmi zmanjšuje socialno izključenost prebivalk in prebivalcev, veča njihovo duševno in telesno zdravje ter veča možnosti za aktivno reševanje njihovih življenjskih situacij. To posledično predstavlja dvig kakovosti življenja prebivalk in prebivalcev in zmanjšanje stroškov države in lokalnih skupnosti, ki se porabijo za kurativne dejavnosti na področju preprečevanja nasilja nad ženskami in nasilja nad otroki ter o zmanjševanju socialnih in finančnih posledic nasilja.

Društvo daje močan poudarek na vključevanje prostovoljnega dela in s tem uspešno sodeluje pri spodbujanju in razvoju družbene zavesti in solidarnosti na splošno, še posebno pa na področju nasilja nad ženskami in nasilja nad otroki.

V letu 2016 je Društvo prostovoljno delo opravljalo 59 prostovoljk.

Osnovni programi in dejavnosti Društva SOS telefon:

- Psihosocialna in psihološka pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja v družini in žrtvam spolnih zlorab
- SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja,
- Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja,
- Zatočišče za ženske in otroke - žrtve nasilja II,
- Preventivne dejavnosti.

Psihosocialna in psihološka pomoč ženskam in otrokom - žrtvam nasilja v družini in spolnih zlorab

Če doživljate ali ste v preteklosti doživeli fizično, psihično, spolno, ekonomsko nasilje, za vključitev v program pokličete na SOS telefon 080 11 55 (vsak delavnik med 12.00 in 22.00, ob vikendih in praznikih od 18. do 22.00 ali pa nas kontaktirajte preko elektronske pošte (drustvo-sos@drustvo-sos.si)).

Vsak delavnik med 9.00 in 15.00 smo dosegljive na številki 031 699 333.

Nudimo: individualno svetovanje, zagovorništvo, spremstvo na ustanove, psihološko svetovanje, podporno skupino za ženske - žrtve nasilja, psihološko svetovanje za otroke.

Od leta 2014 izvajamo program Psihosocialna in psihološka pomoč ženskam in otrokom - žrtvam nasilja v družini in spolnih zlorab, ki je namenjen odraslim ženskam, ki imajo izkušnjo nasilja v družini ali v medosebnih odnosih, in tudi otrokom, ki se v program vključijo skupaj z nezlorablajočim staršem. Program je namenjen tudi podpornim svojcem in osebam, ki so blizu žrtvam nasilja in/ali spolne zlorabe.

Cilj programa je zagotoviti celovito pomoč in podporo žrtvam nasilja. Namen programa je povezati različne strokovne profile, ki bodo s timskim delovanjem nudili kakovostno in celovito pomoč ter podporo žrtvam vseh oblik nasilja v družini. Namen je odprava posledic nasilja in zmanjšanje možnosti ponovnega doživljanja nasilnih dejanj.

Leta 2016 je bilo v program vključenih 53 uporabnic in uporabnikov. V prihodnjih letih želimo program razvijati z večjim poudarkom na podpori in pomoči žrtvam spolnih zlorab in spolnega nasilja in nuditi brezplačno pravno pomoč.

SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja

Če doživljate fizično, psihično, spolno ali ekonomsko nasilje, lahko za svetovanje in informativni pogovor s strokovno usposobljenimi svetovalkami za žrtve nasilja pokličete na brezplačno številko SOS telefona za ženske in otroke - žrtve nasilja 080 11 55. Svetovanje je na voljo med delavniki od 12.00 do 22.00 ure, in ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18.00 do 22.00 ure.

SOS telefon je namenjen vsem, ki doživljajo nasilje v družini, sorodstvenih ali drugih medosebnih odnosih ter nasilju na delovnem mestu oziroma bližnjim osebam, ki želijo pomagati žrtvam nasilja. SOS telefon deluje od leta 1989 in je bil prvi program v Sloveniji specializiran za pomoč žrtvam nasilja. Svetovalke na SOS telefonu so posebej usposobljene za delo z ženskami, otroki in drugimi osebami, ki so preživeli nasilje.

Svetovalne aktivnosti v letu 2016:

- v programu je bilo skupaj opravljenih 3.090 svetovalnih storitev;
- od tega je bilo na SOS telefonu opravljenih 1.318 klicev, oziroma 3,2 klicev na dan;
- svetovalke na SOS telefonu so opravile 2.976 ur dežurstva.

Strokovna izobraževanja – usposabljanja v letu 2016:

- 1 osnovno usposabljanje: v Celju je bilo izvedeno osnovno usposabljanje za svetovalno delo na SOS telefonu, v obsegu 48 ur teoretičnega dela, ki se ga je udeležilo 14 kandidatk; sledilo je praktično uvajanje v svetovalno delo, v katerega se je vključilo 6 udeleženk;
- 30 intervizij za svetovalke na SOS telefonu: 15 (30 ur) v Ljubljani in 15 (30 ur) v Celju;
- 20 supervizij za svetovalke na SOS telefonu: 10 (20 ur) v Ljubljani in 10 (20 ur) v Celju;
- 12 dodatnih usposabljanj za svetovalno delo na SOS telefonu: 6 (12 ur) v Ljubljani in 6 (12 ur) v Celju;
- 7 internih izobraževanj;
- udeležba v 23 preventivnih aktivnostih za izobraževanje in ozaveščanje strokovne in splošne javnosti, ki so jih organizirale druge organizacije.

Zatočišči za ženske in otroke – žrtve nasilja

Če doživljate nasilje v družini in ste se zaradi zagotovitve vaše varnosti (z ali brez otrok) prisiljeni umakniti z vašega doma, nas pokličite na številko 080 11 55 (ob delavnikih med 12.00 in 22.00 uro, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18.00 do 22.00 ure).

Društvo SOS telefon ima dve zatočišči za ženske in otroke – žrtve nasilja, obe se nahajata v Ljubljani. Zatočišče je varen prostor na skriti lokaciji. Vanj se lahko umaknejo ženske z ali brez otrok iz Slovenije in tujine, ki doživljajo nasilje s strani partnerja ali v družini. Zatočišči sta na voljo za ženske - žrtve nasilja, starejše od 18 let. V okviru programa nudimo svetovanje, zagovorništvo, spremstvo na institucije. Bivanje je omejeno na 12 mesecev.

Društvo je odprlo prvo zatočišče leta 1997 kot prvo nevladno zatočišče v Sloveniji, v njem je na voljo 23 ležišč za ženske in njihove otroke. Zatočišče ima možnost, da bivanje ženskam in njihovim otrokom podaljša do 2 leti, saj ima na voljo dve ločeni enoti oz. stanovanji. Drugo zatočišče je bilo odprto leta 2009 kot prvo zatočišče, ki nudi nastanitev za žensko ali otroka, z gibalnimi ovirami. V njem je na voljo 7 sob za ženske, sprejme lahko do 10 otrok.

Leta 2016 je bilo v prvem zatočišču nastanjenih 16 žensk z 9 otroki in v drugem zatočišču 19 žensk s 14 otroki.

Poslanstvo Društva SOS telefon

Poslanstvo Društva je lajšanje in reševanje čustvenih in psihosocialnih stisk in težav oseb, ki imajo izkušnje z nasiljem in izvajanje različnih oblik psihosocialne pomoči v okviru programov, projektov in dejavnosti društva.

Namenjeno je:

- ženskam in otrokom - žrtvam nasilja v družini, partnerskega nasilja in nasilja v drugih razmerjih;
- osebam, ki doživljajo kakršno koli vrsto ali obliko medosebnega, institucionalnega in/ali strukturnega nasilja.

Društvo prav tako nudi podporo, informiranje in iskanje rešitev:

- osebam, ki želijo pomagati žrtvam nasilja,
- strokovnjakinjam in strokovnjakom, ki se soočajo s problematiko nasilja nad ženskami in otroki pri svojem delu,

- splošno javnost in vse zainteresirane za problematiko nasilja, še zlasti nasilja nad ženskami in nasilja nad otroki.

Društvo se ukvarja z naslednjimi vrstami in oblikami nasilja:

- nasilje nad ženskami,
- nasilje nad otroki,
- nasilje v družini,
- spolna zloraba /nasilje
- nasilje nad starejšimi,
- nasilje v šoli,
- nasilje na delovnem mestu,
- spolno in druge oblike nadlegovanja na delovnem mestu.

Osnovni cilji Društva SOS telefon:

- zagotoviti osebno svetovanje in zagovorništvo za ženske - žrtve nasilja,
- zagotoviti (telefonsko in elektronsko) svetovanje žrtvam in pričam nasilja,
- zagotoviti osnovne informacije o problematiki nasilja in obstoječih oblikah pomoči v državi in tudi v tujini,
- vključiti žrtve nasilja v različne programe društva,
- usmeriti žrtve na ustrezne programe drugih organizacij,
- prijavljanje primerov nasilja policiji, državnemu tožilstvu in centrom za socialno delo,
- usposobiti izvajalke/ce programov za svetovanje žrtvam nasilja,
- sodelovati z drugimi organizacijami na kurativni in preventivni ravni z namenom, da se prepreči nasilje,
- izvajati preventivne dejavnosti za izobraževanje, informiranje in ozaveščanje o problematiki nasilja.

O Društvu SOS telefon

Društvo SOS telefon je najstarejša nevladna organizacija v Sloveniji, ki deluje na področju nudenja pomoči ženskam in otrokom z izkušnjo nasilja. Pred 28. leti so aktivistke za pravice žensk v Sloveniji, ki so delovale v okviru feminističnega oddelka Lilit pri organizaciji ŠKUC Forum v Ljubljani, zaznale potrebo po svetovalni liniji za ženske in otroke, ki doživljajo nasilje. Predpostavke o razširjenosti nasilja in posledično potrebe po novi organizirani obliki pomoči za ženske in otroke, so bile potrjene z dvema vprašalnikoma, ki ju je izpolnilo več kot 300 oseb in sta bila izvedena v letu 1988.

SOS telefon je prvič zazvonil 11. oktobra 1989. To je bil prvi in **odločen korak v smeri zaščite in pomoči ženskam in otrokom, ki doživljajo nasilje.** S tem je bilo ustanovljeno tudi Društvo SOS telefon, in sicer kot prva nevladna organizacija, ki deluje na področju boja proti nasilju nad ženskami in otroki v Sloveniji.

V prvem desetletju je bilo Društvo SOS telefon nekakšna izhodiščna točka za nova društva, programe in nove ženske organizacije, ki so prepoznavale nove potrebe pri zagotavljanju pomoči žrtvam nasilja v Sloveniji.

Društvo izvaja kakovostna **izobraževanja za splošno in strokovno javnost**; razvija nove programe in v skladu s potrebami razvija obstoječe programe; **razvija preventivne programe**, ki so podlaga za razvoj družbe brez nasilja; **krepi odnose z drugimi nevladnimi organizacijami** v Sloveniji in v tujini; sodeluje **pri oblikovanju politik na področju preprečevanja nasilja in odpravljanja posledic nasilja** ter si prizadeva za **povečanje kakovosti pomoči žrtvam nasilja**.

Društvo je tako sodelovalo pri pripravi več zakonov, in sicer **Zakona o preprečevanju nasilja v družini**, **Resolucije o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini 2009-2014** in **Pravilnika o organiziranosti in delu multidisciplinarnih timov in regijskih služb ter delovanju centrov za socialno delo pri obravnavi nasilja v družini**. Aktivno smo sodelovali tudi v postopku obravnave **poročila Republike Slovenije pred Odborom ZN za odpravo vse oblik diskriminacije žensk**. Najnovejši dosežek Društva SOS telefon je uspešno izpeljana **kampanja za ratifikacijo Istanbulske konvencije v Sloveniji**. Istanbulska konvencija je stopila v veljavo 1. junija 2016 (<http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures>).

Društvo SOS telefon sodeluje z drugimi organizacijami pri izvajanju medijskih kampanj in drugih aktivnostih za ozaveščanje splošne javnosti in vplivanju na javno mnenje. Še posebej pomembne in dobro sprejete so aktivnosti v času mednarodnih dni aktivizma proti nasilju nad ženskami, ki vsako leto potekajo od 25. novembra (Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami) do 10. decembra (Mednarodni dan človekovih pravic). **Tako je na primer v kampanji v letu 2016 sodelovalo več kot 20 nevladnih in vladnih organizacij iz cele Slovenije, kampanja je bila izvedena v okviru EU projekta Usklajena prizadevanja** (podobno je bilo že leto prej). Več o kampanji iz leta 2016: <http://www.potpisujem.org/eng/2270/16-days-of-activism-against-violence-against-women>.

Društvo SOS telefon dejavno sodeluje z drugimi organizacijami pri organiziranju skupnih strokovnih srečanj na področju preprečevanja nasilja (konference, razprave, okrogle mize itd.). Strokovna srečanja, ki potekajo na nacionalni ali lokalni ravni so soorganizirana bodisi s pobudo iz nevladnih ali vladnih organizacij. V preteklosti smo sodelovali s koordinatoricami za obravnavo nasilja, Skupnostjo centrov za socialno delo, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Mestno občino Ljubljana, itd.

Leta 2016 je Društvo SOS telefon (so)organiziralo tri strokovne posvete. V letu 2016 smo skupaj z Društvom za nenasilno komunikacijo, ISA Institutom in Varuhom človekovih pravic Republike Slovenije na Pravni fakulteti v Ljubljani soorganizirali medinstitucionalni posvet ***Sodno izvedenstvo v primerih nasilja v družini in spolne zlorabe otrok***. Posvetovanja se je udeležilo 300 udeleženk in udeležencev.

V marcu 2016 smo gostili gostji iz ZDA iz organizacije **Rhode Island Coalition Against Domestic Violence na temo medijske reprezentacije nasilja nad ženskami in nasilja v družini**, ki sta svoje znanje na tem področju predstavili na **Izobraževalnem posvetu *Nasilje nad ženskami in nasilje v družini – Kako ustrezneje poročati***

<http://www.potpisujem.org/eng/2055/how-to-correctly-report-on-domestic-violence-and-~HEAD=pobj%20-violence-proti-%C5%BEenske>).

V oktobru 2016 smo skupaj z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti organizirali **Mednarodno konferenco Izvajanje ukrepov za boj proti nasilju nad ženskami. Od besed k dejanjem!** (<http://www.potpisujem.org/eng/2260/international-conference-implementation-of-measures-to-fight-violence-against-women-from-words-to-action>).

Drugi projekti

Društvo SOS telefon ima bogato zgodovino izvajanja različnih projektov, usmerjenih predvsem v ozaveščanje o problematiki nasilja nad ženskami in otroki naslovljene na različne ciljne skupine.

Društvo SOS telefon je kot partnerska organizacija v letu 2016 sodelovalo v dveh projektih, ki jih sofinancira EU:

- Usklajena prizadevanja – K novim evropskim standardom za zaščito žensk, ki doživljajo nasilje zaradi spola (<http://www.podpisem.org/>).
- First - usposabljanje za prve kontaktne točke pomoči za žrtve nasilja družini in nasilja zaradi spola (<http://www.firstaction.eu/>).

V letu 2016 je Društvo izvajalo tudi dva projekta, ki sta bila financirana s strani različnih sofinancerjev (Ameriške ambasade v Ljubljani in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti). Projekta sta se osredotočala na ozaveščanje medijev o tem, kako naj poročajo o nasilju nad ženskami in nasilju v družini. Skupaj z Društvom novinarjev Slovenije, Generalno policijsko upravo in Skupnostjo centrov za socialno delo smo izvedli pet delavnic za različne medijske hiše po vsej Sloveniji, obiskalo jih je okoli 60 novinark in novinarjev, urednic in urednikov. Pripravili smo tudi priročnik v obliki pdf in obliki e-knjige *Kako poročati o nasilju nad ženskami in o nasilju v družini - Priročnik za medije*. Priročnik je dosegljiv na spletni strani Društva: <http://www.drustvo-sos.si/za-medije/kako-porocati-o-nasilju-nad-zenskami-in-nasilju-v-druzini>.

Nekatera izmed priznanj Društvu SOS telefon

Junija 2012 je Društvu SOS telefon Janko Goršek, generalni direktor policije, podelil bronasti znak policije za sodelovanje pri krepitvi varnosti.

Leta 2015 je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor Društvu SOS telefon podelil medaljo za zasluge za petindvajset let sistematične, strokovne in zavzete pomoči ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

Ona 365

Predsednica Društva SOS telefon je v letu 2016 dobila naziv Ona 365, izbrana je bila med 50 ženskami, ki so zaznamovale leto 2015. "Maja Plaz že več kot dve desetletij s svojim osebnim angažmajem in predanostjo, bogatimi izkušnjami in znanjem ščiti ranljivost in krhkost človekovega življenja ter žrtvam nasilja vrača izgubljeno človeško in življenjsko dostojanstvo. »Sočutje, kot žlahtno človekovo lastnost, pretvarja v gibalo lastnega delovanja. Ne boji se

pogledati tja, kjer je vse črno,« je ob razglasitvi Maje Plaz za Ono 365 poudarila odgovorna urednica One in Oneplus, Sabina Obolnar." Več na: <http://goo.gl/2Nl03e>.

Ljubljana, 21. 3. 2017